

महाराष्ट्र राज्य लॉटरी

महाराष्ट्र गजराज या मासिक सोडतीची
बक्षिसरचना व कार्यपद्धती.

महाराष्ट्र शासन

वित्त विभाग

शासन परिपत्रक क्रमांक: मरालॉ २०१९/प्र.क्र. ४४ /लॉटरी- २

नवीन प्रशासन भवन, मंत्रालयासमोर, मुंबई - ४०० ०३२.

तारीख: २० मार्च, २०१९.

वाचा : १. वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक: मरालॉ २०१८/प्र.क्र. १५२ /लॉटरी- २, दि. २४/१२/२०१८.

२. उपसंचालक (वि. व ले.), महाराष्ट्र राज्य लॉटरी कार्यालय, वाशी, नवीमुंबई यांचे
पत्र क्र. उपसं(वि. व ले.)/मरालॉ/योजना/ २०७७/१९, दि. १८/०३/२०१९.

शासन परिपत्रक :

महाराष्ट्र राज्य लॉटरीची महाराष्ट्र गजराज ही मासिक सोडत" केंद्र शासनाचा लॉटरी (विनियमन) अधिनियम १९९८ व लॉटरी (विनियमन) नियम-२०१० अन्वये नव्याने कार्यान्वित करण्यात करण्यात आलेली आहे. महाराष्ट्र गजराज ही मासिक सोडत सुधारित संरचने प्रमाणे दिनांक २५/०५/२०१९ रोजी पासून दरमहा सायंकाळी ४.०० वाजता काढण्यात येईल.

२. महाराष्ट्र राज्य लॉटरीची "महाराष्ट्र गजराज " या मासिक सोडतीच्या तिकिटाचे मूल्य रु.२०/- (GST सहित) असून प्रत्येक मालिकेत १०,००० तिकीटे असलेल्या २५ मालिकांत एकूण २,५०,००० तिकीटे मुद्रित करण्यात येतील. या सोडतीतील प्रत्येक मालिकेमध्ये तिकीटांचे क्रमांक ०००० ते ९९९९ या प्रमाणे असतील. सोडतीमध्ये सर्व मालिकांमिळून पहिले सामायिक एक बक्षिस रु. १२,००,०००/- चे ठेवण्यात आले आहे.

३. "महाराष्ट्र गजराज " या मासिक सोडतीची तिकीटे उपसंचालक (वि. व ले.), महाराष्ट्र राज्य लॉटरी, १ला मजला, वाय-अ १, अतिरिक्त शॉप कम गोडाऊन, ए.पी.एम.सी. मार्केट, सेक्टर १९-बी, वाशी, नवीमुंबई-४००७०५ यांचे कार्यालयातून सर्व विक्रेत्यांना उपलब्ध होतील. या बक्षिसरचनेतील रु.१०,०००/- व त्याखालील असणाऱ्या सर्व बक्षिसांचे प्रदान तिकिट विक्रेत्यांस केल्याबद्दल विक्रेत्यांना २% सेवाआकार देण्यात येईल. या मासिक सोडतीची तिकीट विक्री फक्त महाराष्ट्र राज्यातच करण्यात येईल. तसे तिकीटावर छापण्यात येईल.

४. या सोडतीची तिकीट विक्री करताना महाराष्ट्र राज्य लॉटरीच्या तिकीट विक्रेत्यांना या तिकीट विक्रीच्या १०० तिकीटांचे एका पुस्तकावरील (M.R.P. Rs.२०/- each ticket (GST सहित) तिकीटांच्या दर्शनी किंमतीवर खरेदी करण्यात आलेल्या या सोडतीच्या एकूण लॉटरी तिकीटांच्या दर्शनी किंमतीमधून वस्तु व सेवा कराची रक्कम (GST) वजा करून पुढीलप्रमाणे घाऊक सूट (Discount) देण्यात येईल.

तिकीटांची संख्या	अनुज्ञेय घाऊक सूट
५०० ते ५००००	१२%
५०००१ ते ७५०००	१४%
७५००१ ते १,००,०००	१८%
१,००,००१ ते १,५०,०००	१९%
१,५०,००१ ते १,८०,०००	२०%
१,८०,००१ ते २,५०,०००	२२%

५. घाऊक विक्रेत्याने ज्या किरकोळ विक्रेत्यास तिकीटे विकली असतील त्या किरकोळ विक्रेत्यांची यादी घाऊक विक्रेत्याने पुढील तिकीट खरेदीच्यावेळी महाराष्ट्र राज्य लॉटरीच्या वाशी, नवीमुंबई या कार्यालयात सादर करणे बंधनकारक आहे.

६. "महाराष्ट्र गजराज " या मासिक सोडतीची बक्षिस रचना -

मालिका- २५

तिकीटांचे क्रमांक ०००० ते ९९९९

सोडत दि.२५ मे, २०१९ पासून

वेळ : दरमहा सायं.४.०० वाजता.

प्रत्येक मालिकेत १०,००० तिकीटे

एकूण तिकीटे २,५०,०००

तिकीटांची किंमत रु. २०/- (GST सहीत)

बक्षिसे	बक्षिसाची रक्कम रूपये	प्रत्येक मालिकेतील बक्षिसांची एकूण संख्या	सर्व मालिकेतील बक्षिसांची एकूण संख्या	सर्व मालिकांतील बक्षिसाची एकूण रक्कम रूपये	एकूण विक्रेता बोनस
पहिले (सामायिक) बक्षिस (पूर्ण क्रमांक)	१२,००,०००	-	१	१२,००,०००	५,०००
दुसरे बक्षिस (पूर्ण क्रमांक) (सर्व मालिकांसाठी)	१०,०००	१	२५	२,५०,०००	
तिसरे बक्षिस (पूर्ण क्रमांक) (सर्व मालिकांसाठी)	५,०००	१	२५	१,२५,०००	
चौथे बक्षिस (पूर्ण क्रमांक) (१० क्रमांक)(सर्व मालिकांसाठी)	१,०००	१०	२५०	२,५०,०००	
पाचवे बक्षिस (पूर्ण क्रमांक) (१० क्रमांक) (सर्व मालिकांसाठी)	५००	१०	२५०	१,२५,०००	
सहावे बक्षिस (पूर्ण क्रमांक) (१० क्रमांक) (सर्व मालिकांसाठी)	२००	१०	२५०	५०,०००	
सातवे बक्षिस (कोणतेही पूर्ण अंकाचे ४०० क्रमांक संगणकावर रॅन्डम [Random] पध्दतीने काढण्यात येतील.) (सर्व मालिकांसाठी)	१००	४००	१००००	१०,००,०००	
एकूण			१०८०१	३०,००,०००	५,०००

" महाराष्ट्र गजराज " या मासिक सोडतीच्या नंतरच्या तारखा उपसंचालक (वित्त व लेखा) महाराष्ट्र राज्य लॉटरी, वाशी, नवी मुंबई. यांचेकडून ठरविण्यात येतील.

७. या सोडतीच्या तिकीट छपाईचे आदेश उपसंचालक (वि. व ले.), महाराष्ट्र राज्य लॉटरी, वाशी, नवीमुंबई यांचे कार्यालयाकडून स्वतंत्ररित्या निर्गमित करण्यात येतील. या सोडतीची तिकीट छपाई मे. साई सिक्युरिटी प्रिंटर्स प्रा. लि., फरीदाबाद यांचेकडून करून घेण्यात येईल. या सोडतीच्या तिकीटांचे आकारमान १८ x ०८ cms असून यासाठी कागदाचा दर्जा ९० GSM, Croma Art Paper वापरण्यात येऊन त्याचा छपाईचा दर रु. २४३/- प्रती चौ. से.मी. प्रती लाख असा राहील.

८. बक्षिसे काढण्याची कार्यपद्धती :-

" महाराष्ट्र गजराज " या मासिक सोडतीचे ठिकाणी ठळकपणे दिसतील अशा पद्धतीने ५ ड्रम्स ठेवले जातील. प्रत्येक मालिकेमध्ये ०००० ते ९९९९ असे तिकीटांचे क्रमांक असतील. पहिल्या ड्रममध्ये मालिकांची अद्याक्षरे व क्रमांक असलेल्या चकत्या असतील. उर्वरित ४ ड्रममध्ये ० ते ९ अंकाची प्रत्येकी एक चकती या प्रमाणे १० चकत्या टाकण्यात येतील. पंचमंडळाच्या समोर प्रत्येक चकती प्लॅस्टिक/रबरी आवरणात (पिशवीत) ठेवली जाईल. त्यामुळे चकतीवरील अंक दिसणार नाही. पंचमंडळाच्या अध्यक्षानी घंटी वाजविल्यावर सर्व ड्रम्स एकाच वेळी फिरविले जाऊन सोडतीची सुरुवात होईल. अध्यक्षानी पुन्हा घंटी वाजविल्यावर सर्व ड्रम्स एकाच वेळी फिरवायचे थांबविले जातील. त्यानंतर प्रत्येक ड्रम्समधून एक पिशवी काढून त्यातील चकतीवरील अंक पंचांना दाखविला जाईल. अध्यक्ष तो अंक घोषित करतील व अंक ज्या क्रमाने निघतील त्या क्रमाने फलकावर प्रदर्शित केले जातील.

(१) **दुसरे बक्षिस रु. १०,०००/-** दुसऱ्या रु. १०,००० च्या बक्षिसासाठी पूर्ण अंकाचा एक भाग्यवान क्रमांक काढण्यात येईल व तो क्रमांक सर्व मालिकांसाठी रु. १०,०००/- च्या दुसऱ्या बक्षिसासाठी निश्चित करण्यात येईल.

(२) **तिसरे बक्षिस रु. ५,०००/-** तिसऱ्या रु. ५,०००/- च्या बक्षिसासाठी पूर्ण अंकाचा एक भाग्यवान क्रमांक काढण्यात येईल व तो क्रमांक सर्व मालिकांसाठी रु. ५,०००/- च्या तिसऱ्या बक्षिसासाठी निश्चित करण्यात येईल.

(३) **चौथे बक्षिस रु. १०००/-** चौथ्या रु. १०००/- च्या बक्षिसासाठी पूर्ण अंकाचा एक क्रमांक या प्रमाणे १० क्रमांक स्वतंत्ररित्या काढण्यात येतील. ज्या तिकीटांमध्ये असा क्रमांक आला असेल अशी सर्व तिकीटे सर्व मालिकांसाठी रु. १,०००/- च्या चौथ्या बक्षिसासाठी पात्र असतील.

(४) **पाचवे बक्षिस रु. ५००/-** पाचव्या रु. ५००/- च्या बक्षिसासाठी पूर्ण अंकाचा एक याप्रमाणे १० क्रमांक स्वतंत्ररित्या काढण्यात येतील. ज्या तिकीटांमध्ये असे क्रमांक आले असतील, अशी सर्व तिकीटे सर्व मालिकांसाठी रु. ५००/- च्या पाचव्या बक्षिसासाठी पात्र असतील.

(५) **सहावे बक्षिस रु. २००/-** :- सहाव्या रु. २००/- च्या बक्षिसासाठी पूर्ण अंकाचा एक याप्रमाणे १० क्रमांक स्वतंत्ररित्या काढण्यात येतील. ज्या तिकीटांमध्ये असे क्रमांक आले असतील, अशी सर्व तिकीटे सर्व मालिकांसाठी रु. २००/- च्या सहाव्या बक्षिसासाठी पात्र असतील.

(६) **सातवे बक्षिस रु. १००/-** सातव्या रु. १००/- च्या बक्षिसासाठी संगणकावर कोणताही पूर्ण अंकाचा एक क्रमांक या प्रमाणे ४०० स्वतंत्र भाग्यवान क्रमांक रॅन्डम [Random] पद्धतीने काढण्यात येतील. व ते क्रमांक सर्व मालिकांसाठी रु. १००/- च्या सातव्या बक्षिसासाठी पात्र असतील.

(७) पहिले (सामायिक) बक्षिस रु. १२,००,०००/-

या मासिक सोडतीमध्ये २५ मालिकांत मिळून रुपये १२ लाखाचे एक पहिले (सामायिक) बक्षिस पूर्ण अंकाचे ठेवण्यात आलेले असून त्यासाठी प्रथमतः पंचवीस मालिकांमधून एक भाग्यवान मालिका निश्चित करण्यात येईल. त्यासाठी प्रत्येक मालिकेची अद्याक्षरे व क्रमांक असलेली प्रत्येकी एक चकती घेण्यात येऊन ती प्रत्येक चकती स्वतंत्र प्लॅस्टिक/रबरी आवरणात घालून पंचमंडळाच्या समोर स्वतंत्र ड्रम मध्ये ठेवली जाईल. अध्यक्षानी घंटी वाजवून इशारा केल्यावर ड्रम फिरविला जाऊन व पुन्हा घंटी वाजवून इशारा केल्यावर ड्रम थांबविण्यात येईल. ड्रममधून एकच पिशवी (पाऊच) बाहेर काढून त्यातून चकती बाहेर काढण्यात येईल व ती पंचमंडळाला दाखविण्यात येईल. अध्यक्ष त्या चकतीवरील मालिकेच्या अद्याक्षरांची

घोषणा करतील. त्यानंतर वरील परिच्छेद- ८ मध्ये विहित केलेल्या पद्धतीने पूर्ण क्रमांकाचा भाग्यवान क्रमांक काढण्यात येईल.

९. या सोडतीच्या तिकीट छपाईचा खर्च मागणी क्र. जी -२, २०७५, संकीर्ण सर्वसाधारण सेवा (००) १०३ राज्य लॉटरी, लॉटरी संचालनालय (२०७५० ४७२) (००) (०१) प्रमुख लॉटरी १६ - प्रकाशने व बक्षिस विजेत्या तिकीटांचा खर्च मागणी क्र. जी -२, २०७५, संकीर्ण सर्वसाधारण सेवा (००) १०३ राज्य लॉटरी, लॉटरी संचालनालय (२०७५० ४७२) (००) (०१) प्रमुख लॉटरी ०५ बक्षिसे या लेखाशिर्षामधील उपलब्ध तरतूदीतून भागविण्यात यावा.

१०. पंचमंडळाचे सदस्य त्यांना पुरविलेल्या बक्षिस विजेत्या क्रमांकाच्या नोंदवहीत विजेत्या क्रमांकाची नोंद करून घेतील व त्या प्रतीवर सही करतील आणि ती प्रत निकालाच्या अभिलेखाची विश्वसनीय प्रत म्हणून ठेवली जाईल.

११. या सोडतीमध्ये कोणत्याही मालिकेमध्ये एकापेक्षा जास्त भाग्यवान क्रमांक निश्चित करताना एखादा क्रमांक पुन्हा आल्यास तो रद्द करून त्या ऐवजी पुन्हा नवीन भाग्यवान क्रमांक निश्चित करण्यात येईल.

१२. या सोडतीतील बक्षिस विजेत्याने कोणत्याही बक्षिसाची मागणी करताना त्यास मूळ तिकीट शासनाकडे सादर करणे बंधनकारक राहील, तसेच कोणत्याही तिकीटावर एकाच बक्षिसाची मागणी करता येईल.

१३. महाराष्ट्र राज्य लॉटरीच्या कोणत्याही सोडतीमधील एखादया बक्षिसाकरिता एकापेक्षा जास्त भाग्यवान क्रमांक किंवा जुळवण्या काढण्यात येत असतील अशावेळी कोणत्याही क्रमांकाची त्याच मालिकेत पुनरावृत्ती झाल्यास किंवा दोन्ही क्रमांक / एकापेक्षा जास्त क्रमांक सारखे आल्यास नंतर काढलेले क्रमांक रद्द करून त्या ऐवजी नवीन क्रमांक काढण्यात येतील.

१४. या सोडतीमधील बक्षिस विजेत्या तिकीटाचे क्रमांक निश्चित करण्यासाठी ड्रम किंवा विजेवर चालणारी व चक्रावर क्रमांक लावलेली (ड्रॉ मशीन) सोडत यंत्र, वा त्याचप्रमाणे सोडत जलद काढण्याच्या शासनाच्या दृष्टीने योग्य पद्धतीचा अवलंब सोडत काढताना करण्यात येईल. तसेच संगणकातील तांत्रिक बिघाड, विजपुरवठा खंडीत इ. कारणांमुळे जर सोडत काढता आली नाही तर ती सोडत दुसऱ्या दिवशी काढून निकाल जाहिर करण्यात येईल.

१५. सदरच्या सोडतीची कार्यपद्धती पूर्ण झाल्यानंतर शासनाच्या विहित तरतूदी / कायदानुसार या सोडतीच्या निकालाची प्रसिध्दी शासनाच्या राजपत्रात करण्याची कार्यवाही उपसंचालक (वि. व ले.), महाराष्ट्र राज्य लॉटरी, १ला मजला, वाय-अ १, अतिरिक्त शॉप कम गोडाऊन, ए.पी.एम.सी. मार्केट, सेक्टर १९-बी, वाशी, नवीमुंबई-४००७०५ या कार्यालयाकडून करण्यात येईल व याबाबतची संपूर्ण जबाबदारी त्यांची राहिल.

१६. भारत सरकारच्या वित्त मंत्रालयाचे Notification No.4/2017- Central Tax (Rates) दिनांक २८/०६/२०१७ मध्ये पुढील प्रमाणे तरतुद आहे.

Sr. No.	Tariff item, sub-heading, heading or chapter	Description of supply of Goods	Supplier of goods	Recipient of supply
5.	--	Supply of lottery	State Government, Union Territory or any local authority	Lottery distributor or selling agent. <i>Explanation.-</i> For the purposes of this entry. lottery distributor or selling agent has the same meaning as assigned to it in clause (c) of Rule 2 of the Lotteries (Regulation) Rules, 2010, made under the provisions of sub-section I of section II of the lotteries (Regulations) Act, 1998 (17 of 1998).

केंद्र शासनाचे लॉटरी (विनियमन) नियम २०१० च्या नियम २ (c) मध्ये “ distributor or selling agent” means an individual or a firm or a body corporate or other legal entity under law so appointed by the Organizing State through an agreement to market and sell lotteries on behalf of the Organizing State” असे नमूद आहे. तथापि, सदर तरतुदीनुसार महाराष्ट्र राज्य लॉटरीच्या पारंपारिक लॉटरी सोडतीच्या तिकीट विक्रीसाठी शासनाने करार करून कोणीही अधिकृत विक्रेता नियुक्त केलेला नाही. त्यामुळे वरील नमूद नोटीफिकेशन मधील तरतुदीनुसार अधिकृत वितरक / विक्रेता वस्तु व सेवा कर भरणा करण्यासाठी आस्तित्वात नाही. अशा परिस्थितीत वस्तु व सेवा कर वसूल करून भरण्यासंदर्भात आयुक्त, वस्तु व सेवा कर कार्यालयाने पुढील प्रमाणे स्पष्टीकरण दिलेले आहे.

“ If State Government supplies these lottery Tickets directly to any person, who is not legally appointed/authorized as lottery distributor or selling agent as described in clause (c) of Rule 2 of the Lotteries (Regulation) Rules, 2010,- Tax shall be collected and shall be paid by State Government only, as aforesaid.”

तरी वरील स्पष्टीकरणानुसार महाराष्ट्र राज्य लॉटरीच्या या प्रस्तावित सोडतीवरील लॉटरी तिकीटांच्या विक्रीवर तिकीट विक्रेत्यांकडून केंद्र शासनाच्या अधिसूचनेनुसार विहित केलेल्या दराने वस्तु व सेवा कर वसूल करून विहित पद्धतीने शासनाकडे भरण्याची कार्यवाही उपसंचालक (वित्त व लेखा), महाराष्ट्र राज्य लॉटरी कार्यालय, वाशी, नवीमुंबई यांनी करावी व याबाबतची संपूर्ण जबाबदारी त्यांची राहिल.

१७. सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१९०३२८११३९०९६००५ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(माधव आव्हाड)

कक्ष अधिकारी तथा

राज्य लॉटरी अधिकारी, वित्त विभाग.

प्रति,

१. मा. मंत्री (वित्त), मंत्रालय, मुंबई यांचे खाजगी सचिव.
२. मा. राज्यमंत्री (वित्त), मंत्रालय, मुंबई यांचे खाजगी सचिव.
३. अपर मुख्य सचिव, (वित्त), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
४. प्रधान सचिव, (ले. व को.), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
५. अपर मुख्य सचिव, (गृह), गृह विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
६. आयुक्त, राज्य लॉटरी, वित्त विभाग, मुंबई-३२.
७. पोलीस महासंचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
८. संचालक, लेखा व कोषागारे संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई-२१.
९. महालेखापाल, महाराष्ट्र १/२(लेखा व अनुज्ञेयता) मुंबई/नागपूर.
१०. महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क, मंत्रालय, मुंबई-३२.
११. सह सचिव (राज्य लॉटरी) वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
१२. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई-५१.
१३. निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई.

१४. उप संचालक (वित्त व लेखा), महाराष्ट्र राज्य लॉटरी कार्यालय, वाशी, नवीमुंबई.
१५. कक्ष अधिकारी, प्रशा-४/लॉटरी-३/ अर्थोपाय), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१६. लेखाधिकारी, रोख शाखा, लॉटरी संचालनालय, मुंबई.
१७. निवड नस्ती, लॉटरी -२.